Юнкары, увага!

У сённяшнім выпуску маладзёжнага дадатку мы публікуем апошнія з найлепшых «проб пяра» юных і маладых няштатных аўтараў, што былі дасланыя на конкурс. Творчы марафон, які доўжыўся на працягу навучальнага года, скончаны. На жаль, не ўсе з пачаткоўцаў пабачылі надрукаванымі свае работы, паколькі яны не адпавядалі ўмовам конкурсу. З іншага боку, самыя вартыя з іх змяшчаліся на старонках «Чырвонкі. Чырвонай змены» як звычайныя журналісцкія матэрыялы. Самыя актыўныя і настойлівыя аўтары за тыя месяцы, што ішло творчае спаборніцтва, змаглі папоўніць сваё асабістае партфоліа дзвюма-трыма, а тое і чатырма «пробамі пяра».

Калі гаварыць пра ўдзельнікаў у цэлым, найлепш праявілі сябе тыя з іх, хто займаецца журналістыкай у гуртках, часта — не першы год. Геаграфічна «пальма першынства» тут каторы год запар належыць канкурсантам з Маладзечна — з «Маладзіка». Шкада, што ў конкурсе гэтага сезона не было прадстаўнікоў з Мазыра, якія яшчэ нядаўна актыўна ў ім удзельнічалі. Не атрымалі мы ніводнай «пробы пяра» і з Наваполацка. Здае ў гэтым сэнсе пазіцыі і Ліцэй БДУ... Зноў жа варта адзначыць амаль што выключна дзявочы састаў удзельнікаў конкурсу, прынамсі, усе апублікаваныя найлепшыя работы належаць толькі выпускніцам старэйшых класаў. Таму не цяжка будзе здагадацца, што пераможцам (ці пераможцамі) стане нехта з прыгожым дзявочым імем.

Яго мы назавём у наступным нумары «Чырвонкі. Чырвонай змены». Аўтар, ушанаваны рэдакцыйным журы, апроч ганаровай граматы ад «Выдавецкага дома «Звязда» атрымае памятныя прызы з сімволікай найстарэйшай беларускай штодзённай грамадска-палітычнай газеты, якая сёлета, літаральна праз паўтара месяца, адзначыць свой 100-гадовы юбілей. А яшчэ, калі пераможца будзе паступаць на журфак сёлета, і рэкамендацыю ад нашага выдання.

Нам жа пакуль застаецца толькі падзякаваць за ўдзел у конкурсе ўсім, хто дасылаў на працягу навучальнага года свае «пробы пяра». Мы пазнаёміліся з новымі аўтарамі, былі рады атрымаць матэрыялы ад тых, хто пісаў другі-трэці год запар. Спадзяёмся, і нашым удзельнікам чарговы творчы конкурс дадаў прафесійнага досведу. Паўтараем заўсёднае: нават калі нехта не стаў пераможцам, ён усё роўна не прайграў. Удзел — гэта ўжо перамога! Да новых сустрэч, юнкары, да новых конкурсаў! А тым, хто сёлета збіраецца паступаць на журфак, удачы!

Куратары праекта Надзея НІКАЛАЕВА, Сяргей РАСОЛЬКА.

ЗАКАХАНАЯ Ў ПАЭЗІЮ

Ганна Шакель — маладая паэтка, якая размаўляе і піша вершы па-беларуску. Яна з'яўляецца фіналісткай конкурсу фонду Роберта Боша, і адзін з яе твораў перакладзены на нямецкую мову і надрукаваны ў зборніку ў рамках праекта «Літаратурныя спатканні».

— Прыемна асэнсоўваць, што я ўвайшла ў дзясятак маладых паэтаў, вершы якіх адабралі, каб прадставіць нямецкім чытачам сучасную паэзію Беларусі, — усміхаецца Ганна.

У трынаццаць гадоў дзяўчына захаплялася журналістыкай, думала, што гэта яе будучыня. Але паспрабаваўшы на практыцы, зразумела, што характар не вельмі адпавядае дынамічнасці прафесіі.

— Цяпер я вучуся ў МДЛУ на факультэце англійскай мовы, але кім хачу працаваць, яшчэ не ведаю, — прызнаецца студэнтка.

У школьныя гады паэзію яна наогул не любіла, больш падабалася чытаць прозу.

— Я не разумела, як можна захапляцца вершамі. Але потым мяне запрасілі рыхтавацца да алімпіяды па беларускай мове, дзе адным з заданняў з'яўляецца напісанне водгуку на паэтычны твор, — успамінае дзяўчына.

Ганна стала практыкавацца, спачатку ў яе не вельмі атрымлівалася, але менавіта праз водгукі яна палюбіла чытаць вершы.

— Ніхто табе не скажа, ці правільна ты зразумеў тое ці іншае слова, ты проста ўзаемадзейнічаеш з творам і бачыш адлюстраванне стану сваёй душы на той момант у тэксце, — кажа дзяўчына.

Адной з першых паэтычных кніг, якія адкрылі для яе свет паэзіі, быў зборнік Рыгора Барадуліна «Лепей»:

— Я памятаю, як узяла яго ў рукі і проста не змагла адарвацца. І так паступова пачала ўсё больш цікавіцца беларускай літаратурай, асабліва сучаснай. Аднойчы мне трэба было напісаць эсэ. Я надрукавала некалькі радкоў і зразумела, што там занадта шмат лішніх слоў. І перарабіла тэкст у верш, бо толькі паэзія можа ёмістa выразіць думку ці пачуццё. Так нарадзіўся мой першы твор.

А потым наша гераіня проста закахалася ў паэзію. Праз эмоцыі яна глядзела на свет іначай, востра ўспрымаючы ўсе дэталі, якія потым станавіліся падставай для твора. І Ганна пачала шмат пісаць. Летась, у верасні, яе вершы надрукавалі ў часопісе «Маладосць».

— Да сваіх твораў я стаўлюся больш сур'ёзна, чым проста, як да хобі: хочацца бачыць у іх мастацтва. Маме і сябрам яны падабаюцца, а некаторыя кажуць, што іх часам цяжка зразумець. Але ў гэтым і ёсць сэнс — скокнуць вышэй за сваю галаву, сягнуць за край вядомага, — лічыць паэтка.

Валерыя ЛУЖЫНСКАЯ, вучаніца 9 класа гімназіі-каледжа мастацтваў г. Маладзечна.

ПРА АЎТАРА

Гэта ўжо не першая «проба пяра» на нашым конкурсе 15-гадовай аўтаркі. Нічога дзіўнага ў такой настойлівасці няма: Валерыя ў будучыні марыць стаць журналістам, таму крок за крокам ідзе да сваёй мэты.

— Я люблю наведваць розныя выстаўкі, тэатр. Таксама захапляюся музыкай. Мне падабаецца браць інтэрв'ю, — расказвае пра сябе дзяўчына. — А яшчэ люблю паэзію, таму выбрала гераіняй свайго матэрыялу юную паэтку. У людзях цаню адкрытасць і добразычлівасць.

Мастацтва гармоніі

Яго знайшла сям'я маладых мастакоў

Мне пашчасціла пазнаёміцца з сям'ёй таленавітых мастакоў — Андрэем і Веранікай Руско. Нават не толькі пазнаёміцца, але і пабываць у іх майстэрні.

Любоў да малявання прысутнічала ў абаіх з дзяцінства. Андрэй лічыць, што мастацкія здольнасці перадаліся яму ад бацькі. Яго тату падабалася маляваць тэхніку, і ён перыядычна браўся за пэндзаль. А Андрэй з братам паўтаралі і перамалёўвалі. Бацькі заўважылі талент сваіх дзяцей і адправілі ў мастацкую школу. Ужо будучы школьнікам Андрэй маляваў плакаты да свят, пакуль аднакласнікі гулялі на вуліцы. А яго самая першая карціна алеем была падарункам для маці.

Пасля школы некалькі разоў хлопец спрабаваў паступаць у мастацкія навучальныя ўстановы ў Гродне і Віцебску, але безвынікова: творчую работу выконваў на пяць (па пяцібальнай сістэме), а з мовай і літаратурай узнікалі цяжкасці. Але гэта не спыняла маладога чалавека, і пазней ён усё ж такі скончыў універсітэт. Яшчэ да таго, як Андрэй адслужыў у арміі, і да таго, як сустрэўся са сваёй будучай жонкай, пінчанін удзельнічаў у рэспубліканскім конкурсе «Машына часу», дзе яго работа ўдастоілася другога месца. Гэта і быў першы поспех...

Вераніка таксама таленавітая мастачка. Нарадзілася ў Сібіры, у Алтайскім краі. У Пінск трапіла яшчэ падлеткам... Таксама як і Андрэй, малявала з дзяцінства і ведала, што будзе мастаком. Скончыла пінскі каледж лёгкай прамысловасці па спецыяльнасці «тэхнік-тэхнолаг», тут жа цяпер працуе педагогам. Малюе ў тэхніцы батык, з якой пазнаёмілася ў 2002 годзе. Па сённяшні дзень яе не перастае здзіўляць гэты напрамак у мастацтве. Вераніка, як сапраўдная жанчына, любіць маляваць усё яркае, лёгкае: кветкі, матылькоў. У гаме пераважаюць халодныя колеры — фіялетавы, блакітны, пурпурны, сіні. Мастачка імкнецца да таго, каб яе работа была пярэстай плямай у інтэр'еры.

ПРА АЎТАРА

Дар'я ў будучыні хоча стаць студэнткай Інстытута журналістыкі БДУ, спадзяецца, што гэта прафесія стане яе прызваннем. А пакуль дзяўчына старанна вывучае рускую, беларускую, англійскую мовы, вандруе.

— Пішу таксама тэксты для розных выданняў. Сёлета атрымала дыплом першай ступені на конкурсе «Залатое пяро «Белай Русі», — расказала 16-гадовая аўтарка.

Застаецца дадаць, што Дар'я была ўдзельніцай нашага творчага конкурсу летась і ў выніку стала адной з яго пераможцаў.

Так атрымалася, што ў творчым лёсе абодвух мастакоў з'явіўся Яўген Сяргеевіч Шатохін — заснавальнік пінскай мастацкай школы. Ён прапанаваў спачатку Вераніцы, а потым Андрэю займацца ў клубе «Равеснік». Там маладыя людзі і сустрэліся. Далей разам паступілі ва ўніверсітэт культуры і мастацтваў на завочнае аддзяленне, вучыліся па спецыяльнасці «мастак — педагог спецыяльнай дысцыпліны», — у асноўным вывучалі «азы» керамікі. Цяпер усе керамічныя вырабы ў доме — іх асабістыя творы.

Андрэй і Вераніка ідуць па жыцці побач. Яны паспелі папрацаваць у Ханты-Мансійску, паўдзельнічаць у розных выстаўках і конкурсах: «Ладдзі» ў Маскве, «Млыне», «Славянскім базары» і іншых. Зараз у іх двое дзяцей: Аліса і Васіліса. Старэйшая Аліса, напэўна, таксама будзе мастачкай, яна ўжо цяпер увесь вольны час малюе. Што натхняе на творчасць? Па-першае, усё залежыць ад настрою, а па-другое — ад музыкі, менавіта яна выступае ў ролі адмысловага «настаўніка».

Цяпер Андрэй усё больш займаецца роспісам сцен у стыль стрыт-арт. У Пінску пад яго пэндзлем «расквітнеў» мост, крама і многія сцены прыватных дамоў. А Вераніка вельмі любіць роспіс адзення. Не так даўно яна прыняла ўдзел у конкурсе «Млын моды». Яе калекцыя называлася «Бабуліна скрынка» і мела поспех: прайшла не толькі першы эскізны тур, але і выйшла ў фінал. Калі нарадзілася малодшая дачка Аліса, Вераніка стала маляваць рэдка, ды і тое толькі па начах. «Але мне мала быць проста маці», — прызнаецца мастачка. А ўвогуле сям'я Руско вельмі хоча арганізаваць сваю персанальную выстаўку ў Мінску.

Вераніка з Андрэем сумесна прыйшлі да высновы: мастак — гэта вобраз мыслення, лад жыцця, свабода. Здольнасць заўважаць тое, што другія не заўважаюць, бачыць у звычайных рэчах нешта прыгожае і заўсёды шукаць гармонію. Калі гэта адчуваеш, то разумееш: ты — на сваім шляху.

Дар'я БАХІР, вучаніца 10 класа СШ №15 г. Пінска.

ЖЫЦЬ НАПАКАЗ — НЕ Ў МОДЗЕ

Ці змаглі б вы сёння існаваць без любімых сайтаў і сацыяльных сетак? Уявіце сабе, што раптам знікла магчымасць сачыць за жыццём сяброў ва «УКантакце» ці Фэйсбуку, фатаграфіі больш не выкладзеш у Інстаграм, а Твітар ужо не расказвае вам навіны. Як паказваюць апошнія падзеі, такі сцэнарый можа здарыцца абсалютна ў любой краіне, а не толькі ў Кітаі, дзе кантэнт інтэрнэту жорстка фільтруецца (у карыстальнікаў гэты падыход атрымаў неафіцыйную назву «Вялікі кітайскі фаервол»), ці КНДР, дзе інтэрнэту ў традыцыйным яго разуменні ўвогуле няма. Але цалкам магчыма, што знікненне сацыяльных медыя для большасці трагедыяй не стане...

Нядаўна нашы паўднёвыя суседзі вырашылі на заканадаўчым узроўні абмежаваць доступ да шэрагу расійскіх сайтаў, у лік якіх трапілі надзвычай папулярныя ва Украіне сацсеткі «УКантакце» і «Аднакласнікі», а таксама сэрвісы «Яндэкс» і Mail.Ru... Пра тое, што інтэрнэт можа выступаць у ролі інфармацыйнай зброі, лішні раз можна не нагадваць. З дапамогай сацыяльных сетак можна атрымліваць і іншыя звесткі, пачынаючы ад перапісак прыватных асоб (у тым ліку вайскоўцаў) і заканчваючы інфармацыяй аб перамяшчэннях людзей.

Выстаўляць сваё жыццё на ўсеагульны агляд — даўно не ў трэндзе.

Але сёння ці не кожнае дзіця ведае, як абысці любыя блакіроўкі ў сеціве. Шматлікія ананімайзеры, проксі-серверы, Tor... У той жа Расіі карыстальнікі даўно і паспяхова абыходзяць забароны шэрагу рэсурсаў — дастаткова толькі жадання. Украінцы, якія не ўяўляюць свайго існавання без «УКантакце», лёгка працягваюць карыстацца гэтай сацсеткай. Магу меркаваць нават па ўласных сябрах з Кіева — «анлайн» яны з'яўляюцца ці не кожны дзень. Праўда, вялікую частку сваёй штодзённай аўдыторыі з Украіны «УКантакце» ўсё ж страціў — некаторыя пачалі карыстацца Фэйсбукам, іншыя перайшлі на «мясцовыя» аналагі. Так, зусім нядаўна ў бэта-рэжыме запрацавала новая сацсетка пад назвай Ukrainians. Вось толькі галоўныя функцыі любога аналагічнага сэрвісу на гэтым сайце пакуль не працуюць — немагчыма шукаць людзей, пісаць паведамленні, загружаць здымкі.

Чыноўнікі і ініцыятары такіх мер чамусьці не задумваюцца аб тым, што барацьба з сацыяльнымі сеткамі — гэта ўжо па сутнасці барацьба... з мінулым. Магчыма, ім падаецца, што менавіта сацыяльныя медыя — самая папулярная з'ява апошніх гадоў, хоць гэта даўно не так. Для некаторых стане сюрпрызам, што, паводле прагнозаў шматлікіх экспертаў у сферы новых тэхналогій, на першае месца па папулярнасці ўжо ў наступныя два гады выйдуць месенджары. Так-так, тыя самыя WhatsApp, Telegram ці беларускі Viber, чый асноўны функцыянал — просты абмен тэкставымі паведамленнямі. Цяпер праграмы гэтых сэрвісаў лідзіруюць па колькасці загрузак як у App Store, так і ў GooglePlay, а вось папулярнасць сацсетак упала за мінулы год у сярэднім на два працэнты. Твітар, Фэйсбук і нават «тэлевізар сучаснасці» YouTube — усе канстатуюць зніжэнне актыўнасці карыстальнікаў.

Нядаўна размаўляў з сябрам — той ужо даўно практычна не карыстаецца акаўнтамі ў сацсетках, а ўсе свае стасункі перанёс у месенджары. Кажа, што гэта дапамагае не марнаваць час на пустое гартанне стужкі, а калі трэба з кімсьці звязацца ці падзяліцца фотаздымкам, заўсёды можна напісаць паведамленне. Дарэчы, функцыянал такіх праграм ужо даўно выйшаў за межы абмену тэкстам: праз праграмы можна атрымліваць тэрміновыя навіны, перакладаць тэксты, шукаць музыку, заказваць ежу, выклікаць таксі і многае іншае. Да таго ж, месенджары значна лепш абаронены ад уцечак інфармацыі, чым тыя ж сацсеткі. І галоўнае — іх вельмі цяжка заблакаваць. Выстаўляць сваё жыццё на ўсеагульны агляд — даўно не ў трэндзе, модна — сачыць за сваім часам і клапаціцца пра прыватнасць.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ.
lyskavets@zviazda.by